

Sygn. akt: II AKa 259/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący :	SSA Bożena Brewczyńska (spr.)
	SSA Grażyna Wilk SSA Grzegorz Wątroba
Protokolant :	Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gliwicach Wandy Ostrowskiej**

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 roku sprawy

wnioskodawcy L. A. s. F. i S.

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia

na skutek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 5 kwietnia 2016 roku, sygn. akt IV Ko 23/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że dodatkowo zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy L. A. kwotę 7.500 (siedem tysięcy pięćset) złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z niesłusznego stosowania tymczasowego aresztowania w okresie od dnia 20 stycznia 2004 roku do dnia 3 kwietnia 2004 roku;
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Gliwicach) na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy L. A. – adw. K. W. – Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym;
4. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

SSA Grażyna Wilk SSA Bożena Brewczyńska SSA Grzegorz Wątroba

II AKa 259/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2016 r., po ponownym rozpoznaniu sprawy, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy L. A. kwotę 514,85 zł tytułem odszkodowania oraz kwotę 2500zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z niesłusznego tymczasowego aresztowania w/w w okresie od dnia 4 kwietnia 2004 r. do dnia 30 kwietnia 2004r., w sprawie Prokuratury Okręgowej w K. sygn. (...) wraz z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności wyroku, w pozostałym zakresie wnioski L. A. oddalił. Nadto zasądził kwotę 317 zł tytułem zwrotu poniesionych przez wnioskodawcę kosztów ustanowienia w sprawie pełnomocnika. Zasądził także od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu zwrot kosztów udzielonej pomocy prawnej, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Zaskarżył wyrok podnosząc zarzuty :

- obraży prawa materialnego, a to art. 552a § 2 kpk w zw. z art. 445 § 1 i 2 kc poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że kwota 2500 zł zasądzona tytułem zadośćuczynienia za okres niewątpliwie niesłusznego aresztowania od dnia 4 kwietnia 2004r. do dnia 30 kwietnia 2004 r. jest odpowiednia i stanowi adekwatne zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, podczas gdy sumą adekwatną jest kwota 50 000 zł

- obraży art. 552a § 2 kpk w zw. z art. 5 ust . 5 w zw. z art. 19 Konwencji o ochronie PCziPW poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że wnioskodawcy nie przysługuje roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie za okres od dnia 20 stycznia 2004 r do dnia 2 kwietnia 2004 r wobec zaliczenia tego okresu na poczet kary grzywny

- obrazę art. 361 kc poprzez jego niezastosowanie

-obrazę art. 5 ust. 5 w zw. z art. 19 Konwencji o ochronie PCziPW przez oddalenie wniosku za okres od dnia 20 stycznia 2004 r. do dnia 3 kwietnia 2004r. ze względu na rzekomo pełną rekompensatę szkody i krzywdy

- obrazę art. 63 § 1 kk i art. 552 a § 2 kpk poprzez uznanie, że rodzajowo odmienna kara grzywny zrekompensowała w całości szkody i krzywdy wynikłe z tymczasowego aresztowania w okresie od dnia 20 stycznia 2004 r. do dnia 3 kwietnia 2004r.

- obrazę prawa procesowego – art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk polegającą na dokonaniu wybiórczej i dowolnej oceny materiału dowodowego z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji wadliwe przyjęcie, że kwota 2500 zł stanowi godziwe zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie od dnia 4 do 30 kwietnia 2004 r., podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, że kwotą odpowiednia jest kwota 50000 zł

- nieobiektywne zdeprecjonowanie zeznań świadków Z. B. i A. K. w zakresie w jakim potwierdzają oni fakt woli i warunków zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 lutego 2004 r. oraz stan jego zdrowia psychicznego po opuszczeniu aresztu

- wadliwej ocenie wyjaśnień wnioskodawcy w zakresie dot. jego stanu zdrowia psychicznego po opuszczeniu aresztu oraz dot. zgwałceń w AŚ

- błędnym uznaniu, że brak jest związku przyczynowego między pozostawianiem przez wnioskodawcę bez pracy w okresie po 30 kwietnia 2004 r. do grudnia 2004r

- obrazę art. 558 kpk w zw. z art. 6 kc w zw. z art. 2 § 2 kpk polegającą na uznaniu, że wnioskodawca nie wykazał swoich twierdzeń, a nadto w sytuacji gdy sąd uznał za niewystarczające dowody winien był poczynić zgodnie z art. 2 § 2 kpk prawdziwe ustalenia faktyczne i w takiej sytuacji podjąć działania z urzędu w celu uzupełnienia materiału dowodowego.

W konsekwencji tak postawionych zarzutów pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uwzględnienie wniosku L. A. w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

W wyniku rozpoznania apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy, sąd odwoławczy doszedł do przekonania iż koniecznym jest częściowe dokonanie zmiany zapadłego wyroku w kierunku pożądanym przez wnioskodawcę, co winno nastąpić pomimo tego, że podniesione w apelacji zarzuty odwoławcze w przeważającej części skonstruowane zostały nietrafnie i wadliwie .

Przedstawianie przez skarżącego tych samych uchybień w sposób wzajemnie wykluczający się, poprzez jednoczesne wskazywanie na obrazę prawa materialnego i prawa procesowego, jak też i odwoływanie się do naruszenia norm Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, w sytuacji gdy normy te zostały przejęte do krajowego porządku prawnego, który gwarantuje ich pełną realizację, nie jest prawidłowe i nie może być akceptowane. Istotną wadą przedmiotowej apelacji jest również nieokreślenie zakresu zaskarżenia, co skutkuje koniecznością ustalania owego zakresu dopiero poprzez analizę treści zarzutów odwoławczych i ich uzasadniania.

Odczytując zaś zarzuty odwoławcze jako dążenie do zakwestionowania przez pełnomocnika orzeczenia w części w jakiej żądanie wnioskodawcy zostało przez sąd oddalone, Sąd Apelacyjny uznał, że orzeczenie sądu I instancji w zakresie w jakim rozstrzyga o odszkodowaniu jest trafne, korekty wymaga natomiast w zakresie dotyczącym potrzeby oraz zakresu zrekompensowania krzywdy wyrządzonej wnioskodawcy stosowaniem tymczasowego aresztowania w okresie od 20 stycznia 2004 r. do dnia 4 kwietnia 2004r., a więc w okresie, który został następnie zaliczony na poczet orzeczonej kary grzywny.

Przechodząc do szczegółowej analizy ujawniających się w sprawie zagadnień, na wstępie trzeba jednak wskazać iż podstawą prawną zapadłego orzeczenia jest stan prawny obowiązujący w okresie pomiędzy 1 lipca 2015 r., a dniem 15 kwietnia 2016 r. Uwaga ta jest o tyle istotna, że w okresie rozpoznawania przedmiotowej sprawy, stan prawny ulegał już trzykrotnej zmianie, przy czym uchylając poprzednio zapadły wyrok Sąd Apelacyjny orzekał w oparciu o przepisy kpk obowiązujące w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 1 lipca 2015r, zaś sprawa na wokandę w Sądzie Okręgowym ponownie trafiła w okresie gdy obowiązywały przepisy kpk w brzmieniu obowiązującym pomiędzy 1 lipca 2015r. a 15 kwietnia 2016r. Pod rządem tych też przepisów zapadł wyrok i wobec tego, zgodnie z art. 25 pkt. 3 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw D.U z dnia 1 kwietnia 2016 r. poz.437 - do zakończenia, postępowanie to winno się toczyć zgodnie z poprzednio obowiązującymi przepisami kodeksu postępowania karnego.

Dla przejrzystości zaprezentowanej w nin. uzasadnieniu argumentacji, na początku wyraźnie wskazać też trzeba, iż cały okres tymczasowego aresztowania wnioskodawcy, a więc okres od dnia 20 stycznia 2004r do dnia 30 kwietnia 2004r., wymaga podzielenia go na dwie odrębne części. Pierwszą z nich jest okres od 20 stycznia 2004 r. do dnia 3 kwietnia 2004 r., który to okres został następnie zaliczony na poczet orzeczonej kary grzywny, a drugą okres od dnia 4 kwietnia 2004 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r., który został wnioskodawcy zaliczony na poczet warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

Bezspornym i trafnie przyjętym przez sąd I instancji jest ustalenie, że stosowane wobec L. A. tymczasowe aresztowanie wywołało dla niego dolegliwość jakiej nie powinien był ponieść w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, a w szczególności w świetle treści prawomocnego rozstrzygnięcia. W takiej zatem sytuacji, zgodnie z treścią art. 552 a § 2 kpk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 15 kwietnia 2016 r.) oskarżonemu przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie lub zadośćuczynienie razie skazania z tytułu niezasadnego wykonania środków zapobiegawczych **w zakresie** w jakim, z uwagi na rodzaj i rozmiar orzeczonych kar nie można było zaliczyć na ich poczet okresów wykonywania odpowiednich środków zapobiegawczych. To zaś oznacza, że za okres tymczasowego aresztowania wnioskodawcy, który przekroczył okres podlegający zaliczeniu na poczet kary grzywny (okres 26 dni – od dnia 4 kwietnia 2004 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r) winien on uzyskać zarówno odszkodowanie za poniesione szkody , jak i zadośćuczynienie za wyrządzoną krzywdę. Odmienne natomiast kształtuje się zakres roszczeń wnioskodawcy w zakresie w jakim okres tymczasowego aresztowania został zaliczony na poczet orzeczonej kary grzywny. W myśl bowiem art. 553 § 4 kpk roszczenie o odszkodowanie nie przysługuje jeżeli okres wykonywania

środków przymusu został zaliczony oskarżonemu na poczet środków przymusu, co nie wyklucza jednak dochodzenia **roszczeń o zadośćuczynienie** z powodu ich wykonania.

Skoro zatem okres od 20 stycznia 2004 r. do dnia 3 kwietnia 2004 r. został wnioskodawcy zaliczony na poczet kary grzywny orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 23 marca 2012 r., to tym samym wyrządzona szkoda, została zrekompensowana owym zaliczeniem. Zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania nie wyrównało natomiast krzywdy wyrządzonej poprzez niesłuszne tymczasowe aresztowanie i wobec tego, w tym zakresie wnioskodawcy przysługuje prawo skutecznego dochodzenia zadośćuczynienia.

Powyższe uregulowanie wynikając z brzmienia art. 553 § 4 kpk umknęło jednak uwadze sądu I instancji, który bezzasadnie w tej części oddalił żądanie wnioskodawcy.

W tej sytuacji, sąd odwoławczy dokonał zmiany zapadłego wyroku i uznał, że koniecznym jest dodatkowe zasądzenie kwoty 7500 zł, która będzie stanowiła odpowiednią i proporcjonalną sumę zadośćuczynienia za okres 75 dni tymczasowego aresztowania L. A., tj. okres od dnia 20 stycznia 2004r. do dnia 4 kwietnia 2004r.

Ustalenie kwoty należnego zadośćuczynienia, co oczywiście z istoty rzeczy ma charakter uznaniowy, ale mieszczący się jednak i mający oparcie, w pewnych kryteriach i granicach, wspólne przyjmowanych i typowych dla tego rodzaju spraw.

Te powszechnie akceptowane zasady ustalania należnych kwot zadośćuczynienia zostały poprawnie przyjęte i uzasadnione przez sąd I instancji, który to sąd szczegółowo wskazał jakimi kryteriami kierował się ustalając kwotę zadośćuczynienia przyznanego wnioskodawcy za okres 25 dni tymczasowego aresztowania. Zaprezentowana w tym zakresie przez sąd I instancji argumentacja (vide k. 13 – 14 uzasadnienia) jest argumentacją logiczną i przekonującą. Sąd Apelacyjny akceptując powyższe stanowisko sądu I instancji uznał, że skoro za okres 26 dni niesłusznego tymczasowego aresztowania wnioskodawcy zasądzono kwotę 2 500 zł, to za okres 75 dni, proporcjonalnie winna zostać zasądzona kwota 7 500 zł.

Odnosząc się w tym miejscu do tych fragmentów apelacji, które kwestionują prawidłowość wysokości kwoty zasądzonych przez sąd meriti zadośćuczynienia, stwierdzić należy iż poczynione przez sąd w tym zakresie oceny i ustalenia są prawidłowe. W sporządzonym wręcz drobiazgowym uzasadnieniu, sąd I instancji szczegółowo i logicznie przedstawił dokonaną ocenę dowodów. Z oceną tą należy się zgodzić jako, że jest ona zgodna z zasadami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego. Istotnie bowiem szereg podnoszonych przez wnioskodawcę okoliczności, które w jego przekonaniu winny skutkować podwyższeniem zasądzonych zadośćuczynienia, nie zostało przez L. A. przekonywująco wykazane. Sąd I instancji w pełni uprawniony był do odmowy dania wiary twierdzeniom L. A. o szczególnych sztykach czy zgwałceniach, jakich miał on doznać w areszcie śledczym. Wyjaśnieniom składany przez wnioskodawcę przeczy treść akt osobowych prowadzonych w Areszcie Śledczym, czy fakt niezgłoszenia owych zdarzeń organom ścigania już po opuszczeniu aresztu śledczego i nieujawnianie ich przez okres ok. 10 lat. Za trafne uznać też trzeba stanowisko sądu I instancji odmawiające dania wiary wyjaśnieniom wnioskodawcy w kwestii szczególnie głębokiej traumy i depresji w jaką popadł po opuszczeniu aresztu i która uniemożliwiła mu zgłoszenie się do urzędu pracy czy podjęcie zatrudnienia przez szereg miesięcy. Oczywiście jest, że przeżycia psychiczne związane z pobytem w areszcie przekładają się na okres społecznego funkcjonowania osadzonego po opuszczeniu aresztu, nie mniej w wypadku gdy są one szczególnie traumatyczne i głębokie, to pociągają za sobą obiektywną konieczność sięgnięcia po pomoc lekarską lub psychologiczną, a w wypadku wnioskodawcy, jak zostało to ustalone, takiej potrzeby nie było. Okoliczność ta ma zatem istotne znaczenie dla oceny wiarygodności twierdzeń L. A., w kwestii zarówno głębokości i długofalowych skutków przeżytej przez fakt aresztowania traumy. Ponadto, przypomnieć trzeba, że istotne znaczenie w aspekcie związanym z oceną twierdzeń wnioskodawcy mają także jego wyjaśnienia złożone w postępowaniu prowadzonym w sprawie (...) gdzie wnioskodawca na rozprawie w dniu 21 czerwca 2004r stwierdził „jestem osobą zdolną do wykonywania pracy”.

Te jak i pozostałe okoliczności determinujące wysokość zasądzonych zadośćuczynienia, zostały poprawnie przeanalizowane przez sąd I instancji i jako takie zasługują na akceptację. Pozostają one pod ochroną zakreśloną

treścią art. 7 kpk, przy czym co oczywiste, skuteczne zakwestionowanie przez skarżącego dokonanej przez sąd oceny dowodów, wiąże się z koniecznością wykazania iż w ocenie dokonanej przez sąd meriti popełnione zostały błędy logiczne, naruszono zasady wiedzy i doświadczenia życiowego. Skarżący, który w swoich wywodach odwoławczych skutecznie nie wykaże naruszenia przez sąd reguł logiki, wiedzy czy też doświadczenia w zakresie dokonanej oceny dowodów, świadom jest tego, że prezentowany przez niego wywód musi zostać uznany za wywód o charakterze jedynie polemicznym, a tym samym nieskutecznym.

Reasumując, akceptując w pełni poczynione przez sąd I instancji ustalenia w zakresie okoliczności determinujących wysokość należnego zadośćuczynienia za okres 26 dni, Sąd Apelacyjny uznał za zasadne ustalenie dodatkowej kwoty zadośćuczynienia w sposób proporcjonalny do kwoty ustalonej przez sąd I instancji, co ostatecznie zaowocowało podwyższeniem kwoty zasądzzonego zadośćuczynienia do 7500 zł.

Powracając z kolei do omówienia zagadnienia związanego z podnoszonymi przez wnioskodawcę roszczeniami o odszkodowanie, przypomnieć trzeba iż przepis art. 553a kpk jednoznacznie nakazuje uwzględnianie przy ustaleniu wysokości odszkodowania, faktu zaliczenia okresu niesłusznego stosowania tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonych kar.

Skoro zatem szkoda wyrządzona wnioskodawcy poprzez niesłuszne stosowanie tymczasowego aresztowania, została mu następnie zrekompensowana faktem zaliczenia jej na poczet kary grzywny, to tym samym nie może być ona po raz wtóry rekompensowana poprzez zasądzenie kwoty pieniężnej.

Akceptując w pełni pogląd zawarty w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie II AKa 234/15 i wyrażający tezę, iż w wypadku gdy zaliczenie tymczasowego aresztowania następuje na poczet kary odpowiedniej rodzajowo, to roszczenie o odszkodowanie nie przysługuje, natomiast może ono przysługiwać wówczas gdy zaliczenie okresu niesłusznego tymczasowego aresztowania następuje na poczet kary rodzajowo odmiennej, bowiem rodzajowo odmienna kara nie zawsze może zrekompensować całość poniesionej szkody w przedmiotowej sprawie nie sposób uznać by dokonane zaliczenie tymczasowego aresztu na poczet kary grzywny nie zrekompensowało w całości poniesionej przez L. A. szkody materialnej. To zaś oznacza iż brak jest podstaw do skutecznego dochodzenia przez wnioskodawcę odszkodowania za okres od dnia 20 stycznia 2004 r. do dnia 4 kwietnia 2004r.

Wnioskodawca L. A. nie wykazał by istotnie poprzez fakt tymczasowego aresztowania poniósł szkodę materialną w takim zakresie, który nie został zrekompensowany dokonany zaliczeniem.

Problematyka wysokości szkody doznanej przez wnioskodawcę poprzez niesłuszne stosowanie wobec niego tymczasowego aresztu została szczegółowo przeanalizowana przez sąd I instancji. Dokonane ustalenia i oceny, Sąd Apelacyjny w pełni podziela, ustalenia te oparte są o wszechstronną, wnikliwą i prawidłową ocenę dowodów.

Ustalając wysokość poniesionej przez wnioskodawcę szkody materialnej, a więc, jak powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, szkody wyrażającej się kwotą różnicy w sytuacji majątkowej w wnioskodawcy istniejącej po opuszczeniu przez niego aresztu tymczasowego, a sytuacją jak istniałaby gdyby wnioskodawca nie został tymczasowo aresztowany, sąd I instancji prawidłowo odniósł się do dowodów dotyczących tej problematyki. Dokonana ocena jest wnikliwa, staranna i przekonująca. Skarżący wyrok pełnomocnik nie wykazał by zaprezentowane przez sąd wywody dotknięte były nieprawidłowościami, a więc by cechowała je dowolność, brak logiki czy brak zgodności z regułami wiedzy i doświadczenia życiowego. W świetle powyższego zaakceptować trzeba przekonanie sądu, że brak jest podstaw do uznania, że niewątpliwym jest iż gdyby nie tymczasowe aresztowanie, to sytuacja materialna wnioskodawcy byłaby bardzo korzystna, a wiązałoby się to z faktem stałego, długofalowego zatrudnienia. Słusznie sąd I instancji zwrócił uwagę na to, że w ocenie twierdzeń wnioskodawcy i zeznań świadka Z. B. uwzględnić trzeba fakt, że ostatecznie na stanowisko, które miał objąć wnioskodawca nikt nie został zatrudniony, sam wnioskodawca przez okres ponad półroczny poprzedzający aresztowanie nigdzie nie pracował, z poprzedniego miejsca pracy został zwolniony i od 1 sierpnia 2003r. i od tego czasu pozostawał bez dochodów, posiadając przy tym znaczne zadłużenie. Dla oceny wiarygodności i realności twierdzeń wnioskodawcy w aspekcie związanym z potencjalnymi zyskami, jakie utracił z uwagi na pobyt w areszcie, dostrzec należy i to, że jak wynika z treści akt Sądu Okręgowego wK. sygn. (...) pomimo

starań o podjęcie pracy, przez szereg miesięcy pracy nie uzyskiwał. Okoliczność ta rzuca tym samym istotne światło na realność możliwości zarobkowych wnioskodawcy o jakich mowa w jego twierdzeniach. Zgodzić się zatem należy ze stanowiskiem prezentowanym przez sąd I instancji w zakresie oceny, iż wnioskodawca nie wykazał by istotnie poniósł szkodę, która nie została zrekompensowana zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary.

Resumując, prawidłowo ustalone przez sąd I instancji okoliczności uprawniają do wyprowadzenia wniosku, że porównanie sytuacji majątkowej wnioskodawcy z okresu sprzed aresztowania, z sytuacją po opuszczeniu aresztu, nie wskazuje na to by poprzez fakt aresztowania wnioskodawca poniósł istotną szkodę majątkową, rozumianą jako różnica między stanem majątkowym, jaki by istniał gdyby poszkodowanego nie pozbawiono wolności, a stanem rzeczywistym w chwili odzyskania wolności. Szczegółowe zasady ustalenia wysokości odszkodowań były już w orzecznictwie sądów wielokrotnie przedstawiane, a dokonano tego m.inn. w sprawie II Aka 200/ 15 Sądu Apelacyjnego w Katowicach – wyrok z dnia 19 czerwca 2015r. zostały. Reguły te poprawnie zostały także przyjęte w rozpoznawanej sprawie.

W tej sytuacji akceptując, wobec braku wniesienia środka odwoławczego przez prokuratora, poczynione przez sąd I instancji ustalenia i przyjmując, że realnie poniesiona i udowodniona przez wnioskodawcę szkoda wyraża się kwotą 2000 zł stanowiącą koszty dojazdu świadka A. K. do miejsca zamieszkania wnioskodawcy, należy uznać iż szkoda ta została sprawiedliwie naprawiona, tak poprzez fakt zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary, jak i w pozostałym, ustalonym proporcjonalnie zakresie – poprzez zasądzenie kwoty 514, 85 zł. Dalsze żądania wnioskodawcy nie zasługują tym samym na uwzględnienie, zaś szereg naprowadzanych przez wnioskodawcę w licznych pismach procesowych okoliczności, w jego mniemaniu niezmiernie doniosłych, w świetle przyjętych zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania pozostaje bez prawnego znaczenia. Na zakończenie odnieść się jeszcze jedynie należy, do poruszonego w apelacji zagadnienia obowiązku działania przez sąd z urzędu w zakresie poszukiwania i przeprowadzania dowodów. Otóż i w tym zakresie stanowisko zaprezentowane przez apelującego nie jest słuszne. Przypomnieć bowiem trzeba, że poddane obecnie kontroli odwoławczej postępowanie, toczyło się w okresie obowiązywania reguł tzw. procesu kontradyktoryjnego, a to oznacza iż zgodnie z brzmieniem (w okresie od 1 lipca 2015 do 15 kwietnia 2016 r.) art. 167 kpk, to na stronach procesowych, a nie na sądzie, ciążył obowiązek prezentowania i przeprowadzanie dowodów, konsekwencje niezrealizowania tego obowiązku obciążają strony. Obowiązek przeprowadzania dowodów z urzędu ograniczony był jedynie do sytuacji wyjątkowych, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, a takich w rozpoznawanej sprawie nie sposób się dopatrzeć. Konsekwencją prowadzenia postępowania właśnie w okresie obowiązywania kpk w brzmieniu sprzed dnia 15 kwietnia 2016 r. jest też ograniczona możliwość żądania przeprowadzania dowodów w postępowaniu odwoławczym. Dowód taki może być zgłoszony jedynie w sytuacji gdy strona dowodu takiego nie mogła zgłosić w postępowaniu pierwszoinstancyjnym – art. 427 § 3 kpk. Powyższe oznacza zatem wprost, że wniosek dowodowy o przesłuchanie świadka I. A. nie mógł być skutecznie zgłoszony w postępowaniu odwoławczym, skoro dowód ten mógł i był zgłoszony, a następnie cofnięty, w postępowaniu toczącym się przed sądem I instancji.

Z naprowadzonych powyżej względów, Sąd Apelacyjny dokonał zmiany zaskarżonego wyroku jedynie w zakresie wysokości należnego zadośćuczynienia, a w pozostałym zakresie wyrok sądu I instancji utrzymał w mocy. Udział w postępowaniu pełnomocnika z urzędu uzasadnił zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika zwrotu kosztów pomocy prawnej świadczonej wnioskodawcy L. A..

SSA Grażyna Wilk SSA Bożena Brewczyńska SSA Grzegorz Wątroba